

სივრცის რეპრეზენტაცია მეცხრამეტე საუკუნის ბოლოს და მეოცე საუკუნის
დასაწყისის ლიტერატურულ ტექსტებში: ჰენრი ჯეიმზისა და მიხეილ
ჯავახიშვილის თხზულებების მიხედვით

ლიკა ანთაძე

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე უცხო ენათა ფილოლოგიისა და
შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის
მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად*

უცხო ენათა ფილოლოგია და შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი პაატა
ჩხეიძე

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2017

სარჩევი

შესავალი.....	5
თეორიული ჩარჩო.....	9
1. მიხაილ ბახტინის ქრონოტოპი.....	9
2. გასტონ ბაშელარი „სივრცის პოეტიკა“.....	12
3. იური ლოტმანი „მხატვრული ტექსტის სტრუქტურა“.....	15
4. გერჰარდ ჰოფმანის მოდელი.....	18
5. გაბრიელ ზორანის მოდელი.....	19
6. რუთ რონენის მოდელი.....	22
ქალაქის თემა ჰენრი ჯეიმზისა და მიხეილ ჯავახიშვილის შემოქმედებაში.....	24
1. ჰენრი ჯეიმზი- რომი და ლონდონი.....	21
2. მიხეილ ჯავახიშვილი - თბილისი.....	27
სივრცის ანალიზი- დეზი მილერი, გალიაში, ქალის ტვირთი	
1. ისტორიული და კულტურული კონტექსტის და სივრცის ურთიერთმიმართება.....	29
1.1 ქალის ტვირთი.....	29
1.2 დეზი მილერი.....	31
2. დისტანცირებული სივრცე დეზი მილერში.....	34
3. სივრცის კატეგორიები და ტელეგრამის მნიშვნელობა მოთხრობაში გალიაში.....	35
4. საზღვარი და დაპირისპირებული სივრცეები.....	39
5. მოთხრობილი ქალაქი.....	43
5.1 ქალის ტვირთი.....	43
5.2 დეზი მილერი.....	45
5.1 გალიაში.....	47
დასკვნა.....	49
ბიბლიოგრაფია.....	51

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოუქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ლიკა ანთაძე

07.06.17

აბსტრაქტი

სამაგისტრო ნაშრომი იკვლევს მეცხრამეტე საუკუნის ბოლოს და მეოცე საუკუნის დასაწყისში სივრცის რეპრეზენტაციას ჰენრი ჯეიმზისა და მიხეილ ჯავახიშვილის თხზულებებში. ნაშრომის აქტუალობას განაპირობებს ის, რომ შერჩეული საკვლევო მასალა, წლების განმავლობაში სივრცის ანალიზის კონტექსტში უგულებელყოფილი იყო. ნაშრომში ქრონოლოგიური თანმიმდევრობით წარმოდგენილია სივრცის კვლევების მეთოდოლოგია და მისი გათვალისწინებით, ნაწარმოებებში დახასიათებულია სივრცის კატეგორიები და გაანალიზებულია სივრცისა და თხრობის სხვა ელემენტების ურთიერთმიმართება. ნაშრომის ბოლო ნაწილი განიხილავს ქალაქს, როგორც სივრცის ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვან კატეგორიას.

საკვანძო სიტყვები: სივრცის კვლევები, ქალაქი, რეალიზმი, ქრონოტოპი, გენდერული კვლევები, გეოგრაფიული კრიტიკა.

Abstract

This paper examines the representation of space in the late 19th and early 20th century in the works of Henry James and Mikheil Javakhishvili. Along the history, the spatial structure of their texts has been largely ignored, even though their fiction constructs a complicated model of the space. The paper clarifies theoretical concepts and chronology of space analysis in literary studies to elucidates categories of space in the texts and their relation to different elements of the narrative. The final part of the paper examines city, as one of the most important types of space.

Key Words: space studies, city, realism, chronotope, gender studies, geocriticism.